

Informace o prevenci a léčbě dekubitů pro pečující

Co je dekubit?

Dekubit (proleženina) je lokalizované poškození kůže nebo podkožní tkáně obvykle nad kostními výčnělky. Je důsledkem působení tlaku a střížných sil. Vznik dekubitů je ovlivněn řadou různorodých faktorů.

Kdo je ohrožen dekubity?

Vznikem dekubitů jsou nejvíce ohroženy osoby se ztrátou hybnosti a citlivosti, pacienti upoutaní na lůžko nebo invalidní vozík a osoby ve vyšším věku. Zvýšení rizika ovlivňují další faktory, např. různá onemocnění (chronická onemocnění, cukrovka), léky (chemoterapie, sedativa) a celkový stav organismu (obezita, podvýživa, inkontinence) a další.

Faktory přispívající ke vzniku dekubitu

Stříhové síly

Stříhové síly vznikají nejčastěji v polosedě, kdy kůže zůstává na matraci, ale tělo klouže po matraci dolů. Jsou také důsledkem nesprávné manipulace s pacientem, když je popotahován na lůžku, místo aby byl nadzvedáván. Dochází k poškození podkoží, ohýbání, napínání cév a zhoršuje se prokrvení

Třecí síly

Tření vzniká klouzáním kůže po podložce. Dochází k poškození povrchové vrstvy kůže a tím klesá její obranyschopnost a zvyšuje se riziko infekce. Tření se zvyšuje vlhkostí a teplem. Významnou roli hraje nerovnost lůžka způsobená shrnutým prostěradlem.

Další faktory

Věk – starší lidé mají méně elastickou a odolnou kůži, pokožka je méně prokrvená a je snížena schopnost hojení.

Hmotnost – oba extrémy zvyšují riziko vzniku dekubitů.

Odolnost tkáně – tuková tkáň je méně odolná.

Souběžná onemocnění – cévní a onkologická onemocnění, cukrovka, onemocnění ledvin, jater, poruchy mozku a míchy, ochrnutí po cévní mozkové příhodě.

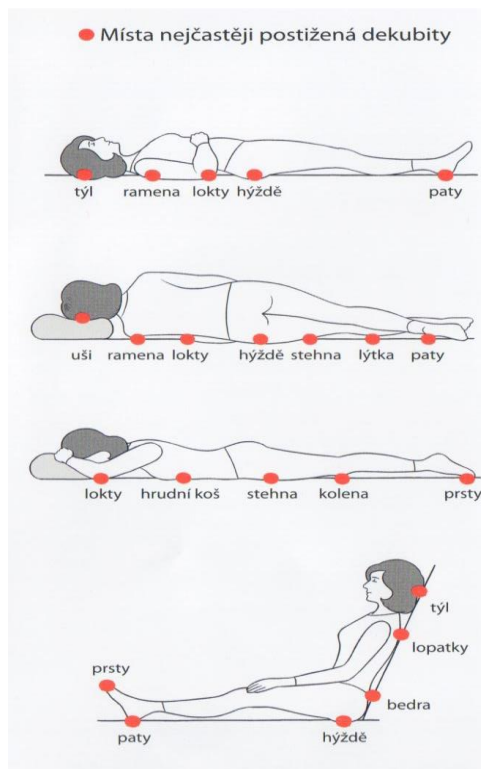
Inkontinence – pot, moč, stolice narušují kůži a způsobují její maceraci. Kůže pak méně odolává infekci a mechanickému opotřebení.

Pohyblivost – spontánní a časté pohyby působí k prevenci dekubitů

Výživa – nedostatek bílkovin, vitamínu C a zinku snižují schopnost regenerace a proces hojení. Úbytek svalové hmotnosti snižuje odolnost.

Hydratace – nedostatek tekutin způsobuje snížení napětí a vysoušení kůže, zvyšuje riziko poranění. Nadbytek tekutin zvyšuje kožní napětí, způsobuje otoky a narušuje celistvost kůže.

Vliv léků – riziko vzniku dekubitů podporují léky snižující přirozenou pohybovou aktivitu člověka (sedativa, analgetika). Protizánětlivé léky a chemoterapie snižují schopnost hojení,

Proč prevence?

Dekubity jsou velmi nepříjemným a bolestivým onemocněním a jejich léčba je obtížná a dlouhodobá. Často dochází k opětovnému vzniku otevřených ran, k návazným infekcím a projevům, které zhoršují kvalitu života, ohrožují jeho život a prodlužují hospitalizaci. Proto je včasná prevence velmi důležitá.

Prevence:

Proti smyku a tření

- správná manipulace s pacientem

Ošetřovatelské lůžko

- pečlivě připravené, udržované v čistotě a suchu
- použití hladkého ložního prádla s klouzavým povrchem
- zabránit shrnutí ložního prádla

Použití polohovacích pomůcek

- antidekubitní matrace pasivní (molitanová)
- antidekubitní matrace aktivní (nafukovací pomocí elektrického čerpadla)
- polohovací podložky pod paty (důležité je podkládat paty)
- polohovací polštářky, klíny, válce
- důležité pravidelně měnit polohy (záda, levý bok, pravý bok)

Výživa

- dostatek bílkovin, vitamínů
- dostatek tekutin

Informace:

Chirurgická ambulance –549 436 006 (13:30 – 15:00)

LDN1 – 549 436 027

LDN2 – 549 436 031